

Datum

2008-12-28

Begreppsförklaringar

I dokument kopplade till tävlingsverksamhet som regleras av Svensk Knivförening har nedanstående begrepp använts med följande betydelse;

Bedömningspunkt: Specifik detalj för varje knivklass inom delområdena skaft, knivblad, slida/etui/ställ samt för knivstället i sin helhet, vilka bedöms och poängsätts av juryn.

I bedömningsprotokollet (bilaga 2) motsvarar de av varje poängsatt egenskap.

Bildmotiv: Gestaltning eller avbildning av fysiska ting eller företeelser.

Bruksvärde: Hur bra kniven är att bruka för avsett ändamål under längre tid, bl a handvänlighet, skärpa för avsett ändamål, hållbarhet, hygien och tålighet mot väta.

CITES: (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). Konvention antagen av 169 länder för att skydda hotade arter, vilken tillämpas enligt EU-förordningar och den svenska Artskyddsförordningen.

Damask: Mönstervällt stål bestående av två eller flera sorters metaller. Efter etsning får bladet olika mönster bland annat beroende på vilken teknik som använts vid vällningen (se även Mosaikdamask).

Design En arbetsinsats för att lösa ett problem på ett kreativt sätt där både funktionella och estetiska krav ingår. Design används ibland även för att beskriva resultatet av arbetsinsatsen.

Estetik: Traditionellt sett läran om skönhet och konst, förmöjelsen och uppfattning av den fysiska gestaltningen.

Etui: Finare ask eller hårt fodral till skydd och förvaring av ömtåliga föremål.

Filning: Ett arbete som utförs med fil (motsvarande) och som resulterar i spår eller fördjupningar i det filade materialet i förhållande till omgivande material. Filningen kan även förbättra greppfunktion.

Filework: Upprepade filspår med olika utseende som tillsammans bildar ett dekorativt mönster. Filningen utförs främst i ett estetiskt syfte på mellanlägg och knivrygg men kan också utföras på skafttrygg, skaftbuk och på fram- eller bakbit.

Finish: Resultat av den avslutande ytbehandling som görs av knivmakaren. Kan både vara blank och matt.

Form: Rumslig gestalt, genom organisation av linjer, ytor, volymer och färger, anordnad i två eller tre dimensioner.

TÄVLINGSBESTÄMMELSER

Bilaga 1
Sida 2(3)

Datum

2008-12-28

Formgivning. Verksamhet för att konstnärligt forma bruks- eller prydadsföremål.

Fulltånge: Kniv där skaftets utseende bestäms av tångens fulla bredd och där skaftmaterialet i form av skalor läggs på tångens sidor. I den färdiga kniven kommer knivens tånge att vara synlig på över- och undersida samt i baksida.

Färgsättning: Nyttjande av material med, eller färgning med, olika färger med varierande kulör, valör och mättnad.

Hantverk: Handgripligt tekniskt utförda objekt, där den hantverksmässiga prestationen talar högre än det konstnärliga uppsåtet. Hantverkaren har oftast en mycket större spännvidd gällande typen av framställd produkt, än slöjdaren. (Jämför Konsthantverk)

Helstål: Knivblad uppbyggt av ett enda smitt eller slipat och härdat stålmaterial.

Holk: En främre eller bakre bit på knivskaftet eller slidan som innesluter del av skaftet eller avskiljer övriga skaftdelar.

Knivklass: En i tävlingssammanhang använd indelning av knivar i särskilda grupper, som görs i syfte att skapa rättvisa förutsättningar för en konstruktiv och jämlik bedömning av tävlingsbidragen. Varje knivklass har sina egna specifika klasskriterier och tävlingsregler.

Konsthantverk: Arbeten där handen varit delaktig i tillverkningsprocessen, helt eller delvis, med syfte att ge produkten en konstnärlig gestaltning. Hantverksutövning med uttryck och budskap. Begreppet sträcker sig från enkla bruksföremål till idébaserade konstobjekt, från mindre serier till unika och har beröringspunkter med såväl slöjd som formgivning och konst.

Laminat: Knivblad uppbyggt i tre skikt där två mjukare stålsorter omsluter en kärna av ett hårdare, härdat, stålmaterial.

Mellanlägg: Tunna skivor av diverse olika material avsedda att avskilja övriga "huvuddelar" på skaft och slida.

Mosaikdamask: Ett stål som satts samman av mindre olikformade stålbitar som tillsammans bildar ett mönster efter att de vällets samman. Smeden använder ibland olika motiv såsom blommor, stjärnor, djur i det smidda stålet.

Nationell tävling: Knivtävling som är öppen för andra deltagare än den egna lokala/regionala klubbens medlemmar

Nivåskillnad: Försänkning av del eller delar av skaft eller slida i förhållande till omgivande material.

Nordiskt träslag: Trä från träd eller buskar som förekommer vilt i den Nordiska floran.

TÄVLINGSBESTÄMMELSER

Bilaga 1
Sida 3(3)

Datum

2008-12-28

I hornknivklasserna begränsas de till de träslag som traditionellt använts i hornknivar, som t.ex. björk-, sälg- eller granmasur.

Rookie: Knivmakare som inte deltagit i någon knivtävling under föregående år eller tidigare, utom deltagande i Ungdomsklassen. Vi har valt benämningen "Rookieklass" i stället för "Nybörjarklass" för att poängtera att man kan ha hållit på med knivslöjd i många år, bara man inte tävlat tidigare år. Detta p.g.a. att det är omöjligt att rättvist definiera hur länge man kan kalla sig nybörjare och dessutom kontrollera detta.

Slöjd och hemslöjd: Hantverksmässig serieproduktion i liten skala, ofta utförd i hemmet och avsedd för försäljning eller husbehov. I verken kan tydligt skönjas ett ursprung och en tradition, en referens eller koppling till tidigare förlaga, främst inom den traditionsbundna allmogen. Slöjdaren har ofta också en annan skolning än t ex konsthantverkaren och hantverkaren, då slöjdandet många gånger är en ärvd kunskap. Slöjdaren är ofta specialiserad på en typ av produkt och/eller material.

Standardartiklar: Skaftmaterial, läder, tråd, skruvar, nitar, D-ringar med mera, som finns att köpa ute i fackhandeln eller av materialåterförsäljare.

Ställ: Anordning som kan ersätta eller komplettera slidan till en kniv för att på det sättet kunna lyfta fram knivens utseende på ett mer skulpturalt sätt.

Teamwork: Ett arbete i en grupp bestående av fler än två personer med kompletterande förmågor och med ett gemensamt synsätt, syfte och mål för vilka de inbördes håller sig själva ansvariga. (Katzenbach J. & Smith D. (1993) "The wisdom of Teams: creating the high-performance organisation")

Tävlingsklass: Resultatet av en indelning av tävlingsdeltagare efter deras tidigare erfarenheter av deltagande i knivtävlingar, t ex A- och B-klass (tillämpas inte vid Kniv-SM)

Ytbearbetning, färgsättning (Traditionell brukskniv): I knivklassen tillåten bearbetning av ytan på skaft och slida, som inte täcks av bedömningspunkterna "Finish", t ex filning av spår på skaftet och prägling på slidan.